เอกสารประกอบการบรรยาย

โครงการบริการวิชาการ “การวิเคราะห์และวิจารณ์ภาพยนตร์เชิงสร้างสรรค์”

การวิเคราะห์และวิจารณ์ภาพยนตร์เชิงสร้างสรรค์

ภาพยนตร์คืออะไร?

“ภาพยนตร์ คือ... ”

“ภาพยนตร์ เป็น ศิลปะ”

“ภาพยนตร์เป็นศิลปศาสตร์แขนงหนึ่งที่รวบรวมเอาคุณลักษณะอันงดงามและโดดเด่นของศิลปะทั้ง 6 แขนงก่อนหน้าอันได้แก่ จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ดนตรี การแสดง และวรรณกรรม นำมาผสมผสานรวมเข้ามา ในภาพยนตร์เพื่อการรังสรรค์โลกแห่งจินตนาการ ให้เป็นภาพความจริงสู่สายตาและสัมผัสทางอารมณ์ของผู้ชมซึ่งเร้าอารมณ์ความรู้สึกของผู้ชมได้อย่างสมจริงสมจังเป็นที่สุด”

องค์ประกอบในการสร้างสรรค์ภาพยนตร์อันเป็นศิลปะประกอบไปด้วย

- การเขียนบท การเล่าเรื่อง
- การแสดง
- การถ่ายภาพและจัดแสง
- ดนตรี
- การตัดต่อ
- การออกแบบ (เครื่องแต่งกาย ฉาก สถานที่)
- การจัดวางองค์ประกอบของฉาก

ภาพยนตร์ในยุคแรกเริ่ม

LUMIERE BROTHERS

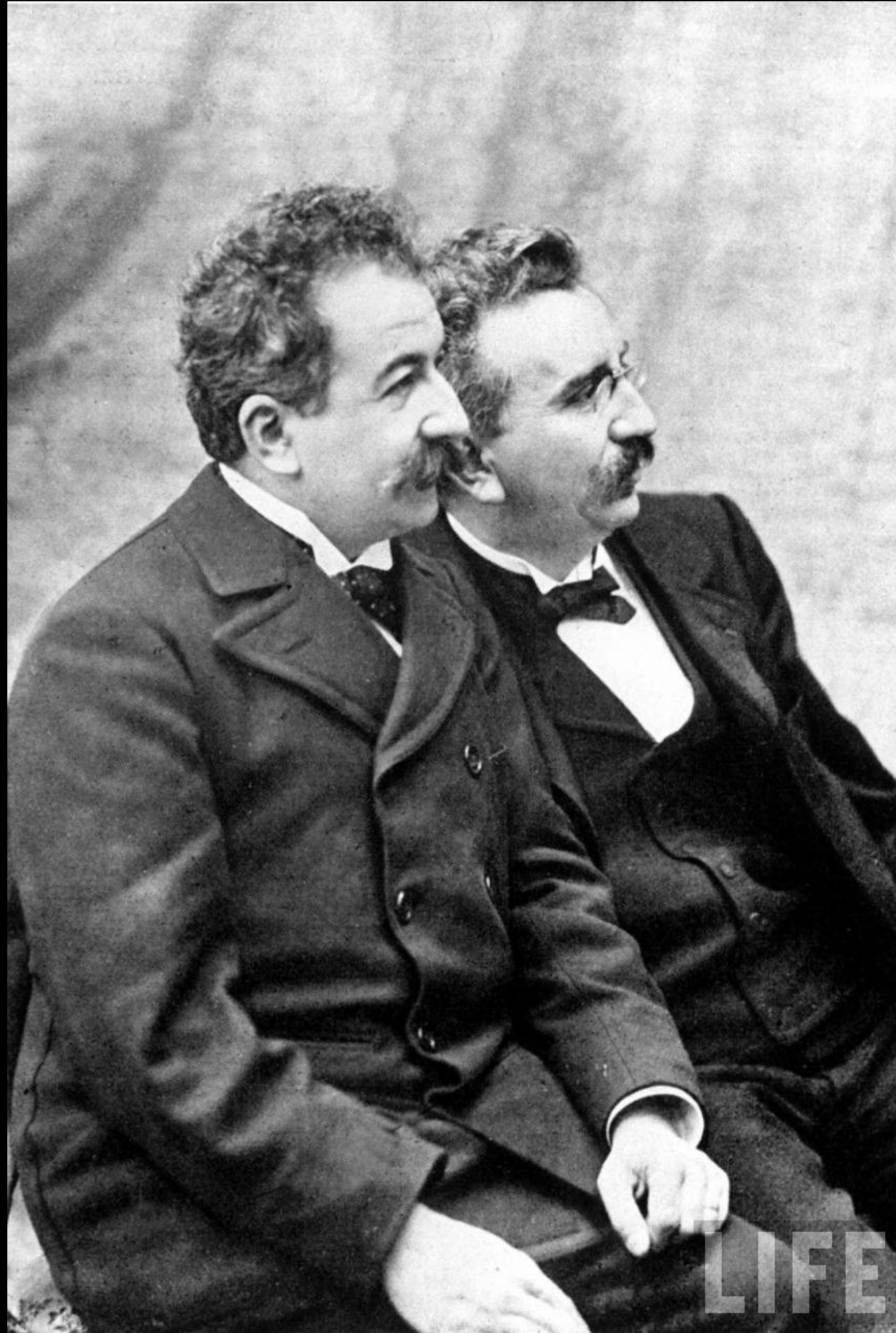

WORKERS LEAVING THE LUMIÈRE FACTORY, 1895

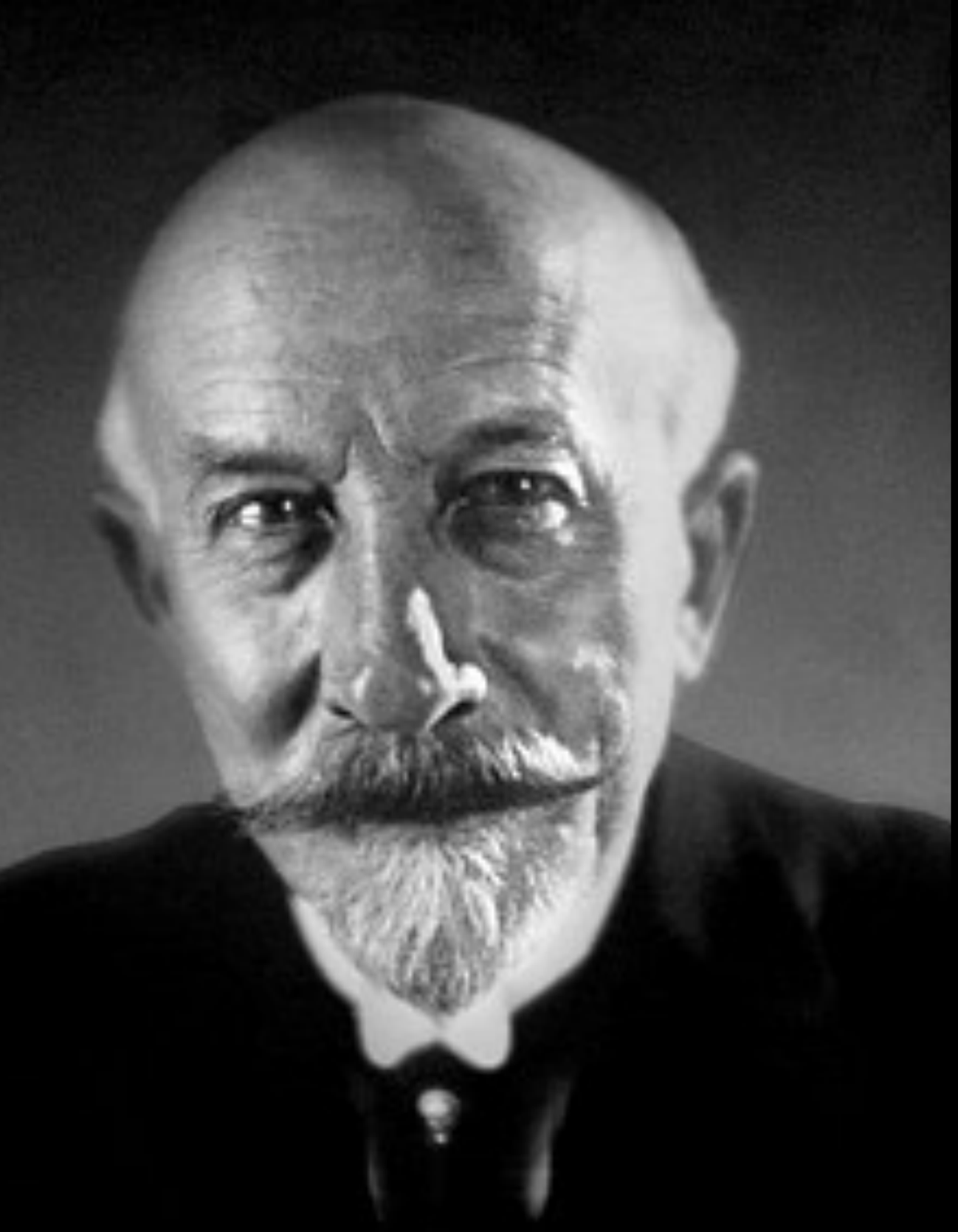

GEORGE MELIES

A TRIP TO THE MOON, 1902

ภาพยนตร์ในยุคหนังเงียบ

-Silent film.

CHARLIE CHAPLIN

CITY LIGHTS

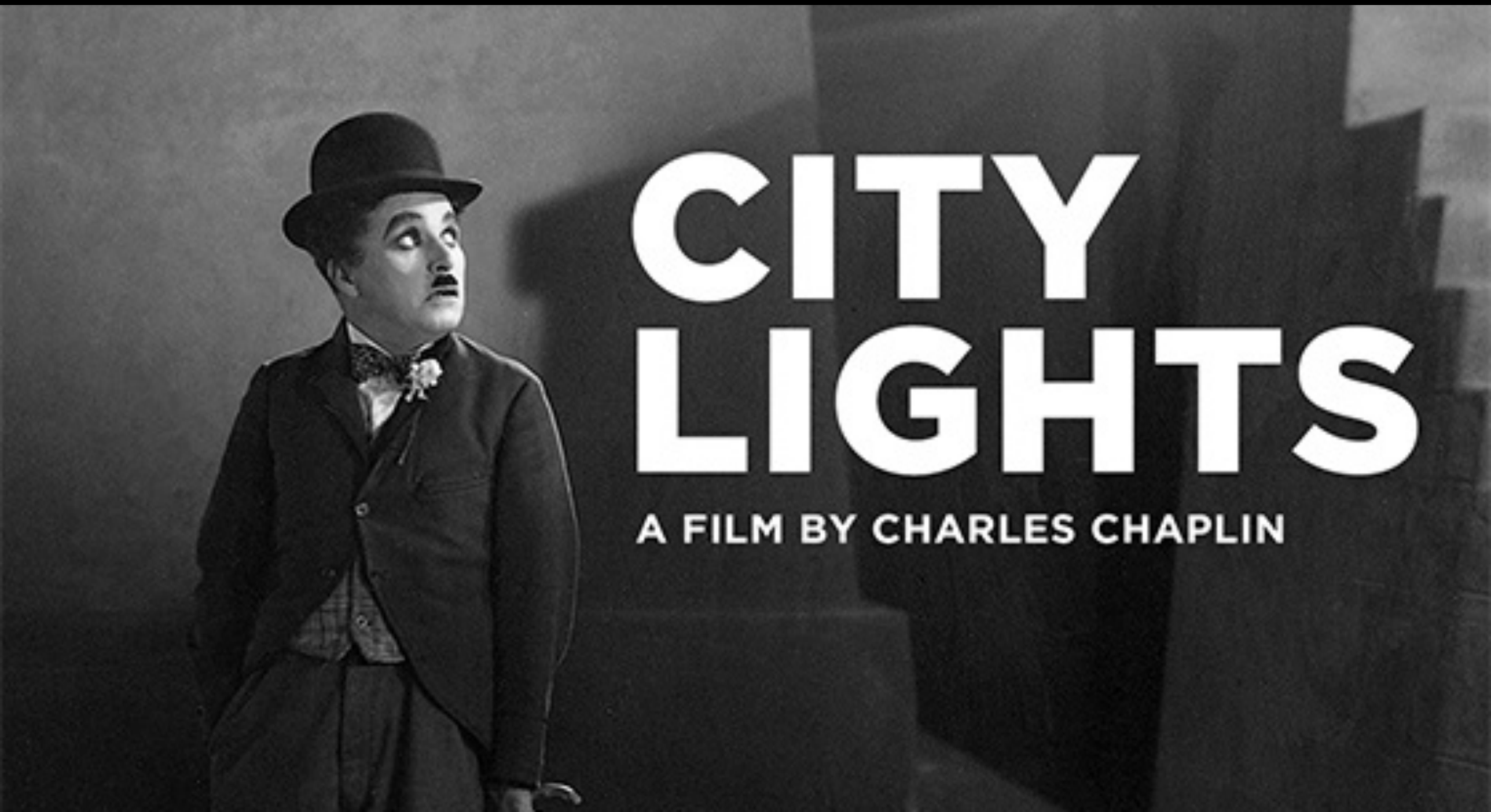

COLOR IN STORYTELLING

COLOR PALETTE

LIGHT

MEDIUM

DARK

GENERAL SPECTRUM

LIGHT

MEDIUM

DARK

GENERAL SPECTRUM

LIGHT

MEDIUM

DARK

GENERAL SPECTRUM

LIGHT

MEDIUM

DARK

GENERAL SPECTRUM

HERO, ZHANG YIMOU

CINEMATOGRAPHY

การวิจารณ์ภาพยนตร์ คือ อะไร?

การวิจารณ์ภาพยนตร์ คือ

- การแสดงความรู้ ความเข้าใจและความคิดเห็นต่อภาพยนตร์เรื่องที่เราได้รับชม ผ่านช่องทางต่างๆ โดยกลั่นมาจากการใช้ความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ในภาพยนตร์

- อันประกอบไปด้วย 2 ส่วนคือ “การตีความ” (interpretation) และ “การประเมินคุณค่า” หรือ (evaluation)

การตีความ (INTERPRETATION) คือ การวิเคราะห์และค้นหาความหมายของภาพยนตร์เพื่อทำความเข้าใจว่า ผู้สร้างภาพยนตร์ต้องการบอกอะไรกับผู้ชมผ่านผลงานที่สร้างสรรค์ออกมา

การประเมินคุณค่า (EVALUATION) คือ การตัดสินโดยใช้เหตุผลว่า งานชิ้นนั้นมีคุณค่าอย่างไร ดีหรือไม่ดี มีคุณภาพหรือไม่ เพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้อ่านและผู้ชม

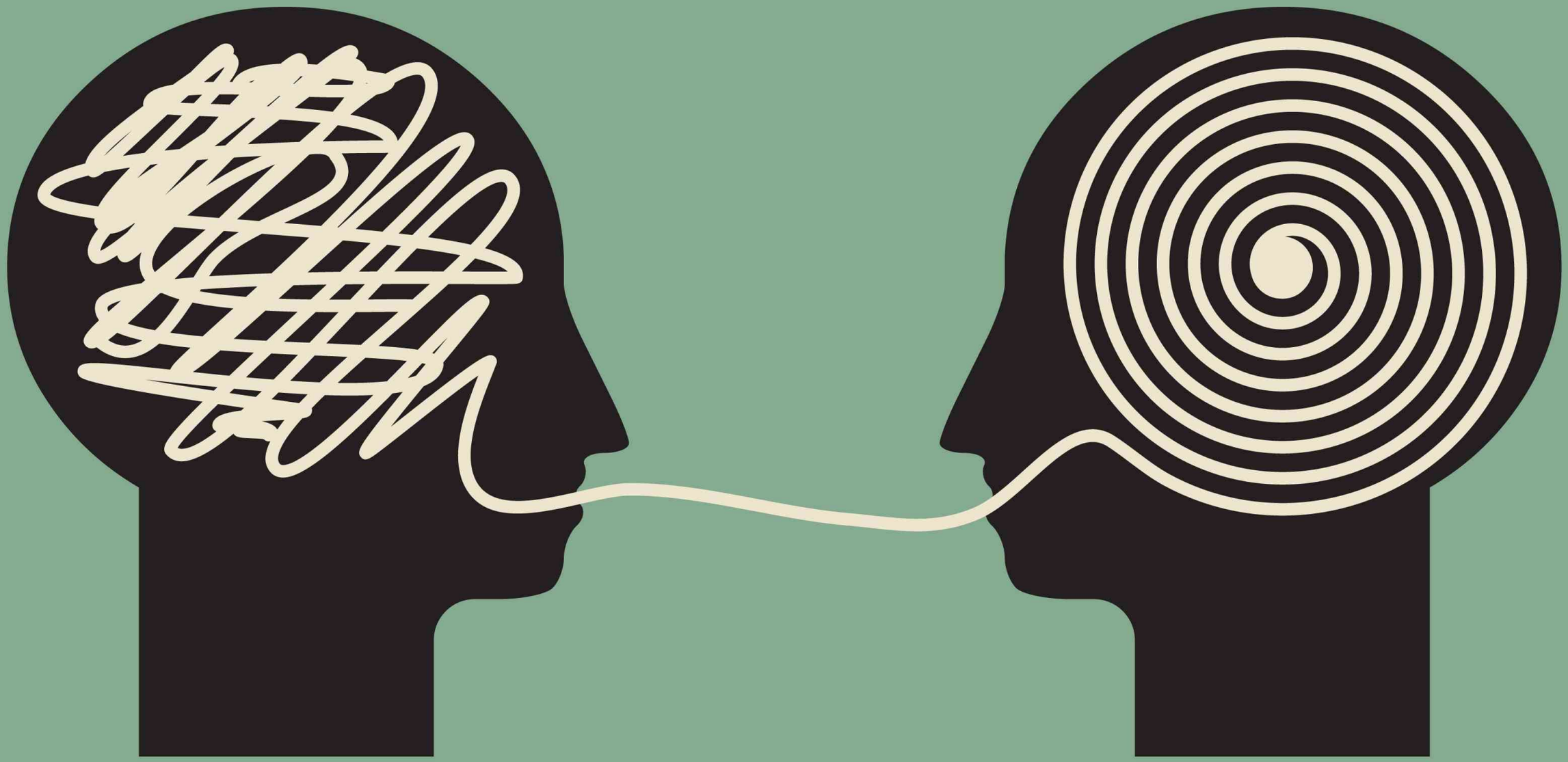

รูปแบบต่างๆของการวิจารณ์

การวิจารณ์ตามแนวคิดรูปแบบนิยม (FORMAL CRITICISM)

- 1.ขนาด (ระยะ) ภาพ (The shots)
- 2.มุมกล้อง (The Angles)
- 3. การเคลื่อนไหวกล้อง (Camera Movement)
- 4.องค์ประกอบภาพเพื่อสื่อความหมาย (Mise-en-scence)
- 5 การตัดต่อ (Editing)
- 6. การจัดแสงและการใช้สี (Lighting & Color)
- 7. การใช้เสียง (Sound)
- 8. ฉาก เครื่องแต่งกาย และอุปกรณ์ประกอบฉาก
- 9. นักแสดงและการแสดง
- 10. การออกแบบตัวอักษรและงานกราฟฟิก

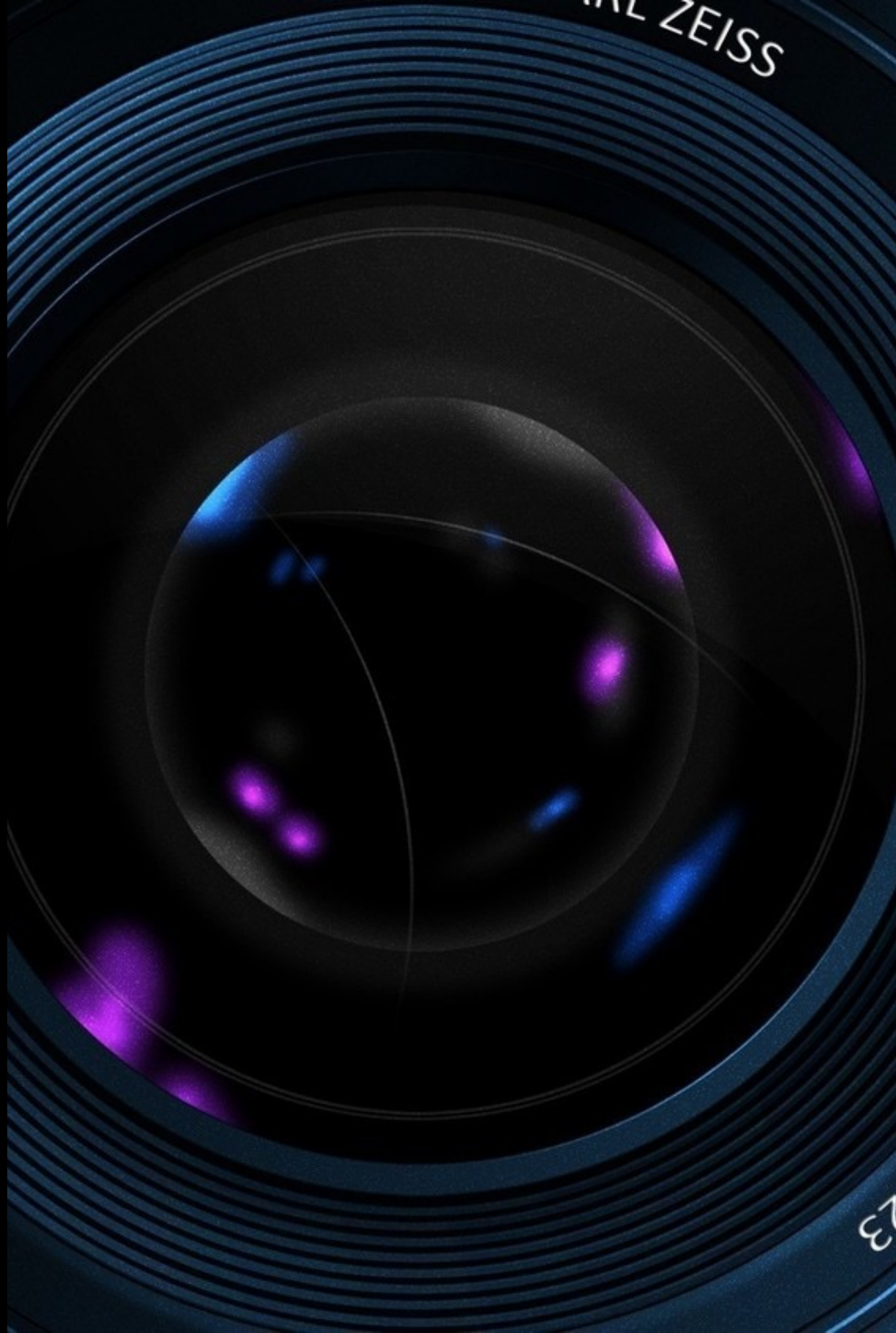

COMMON SHOT TYPES

EXTREME WIDE SHOT (EWS)
Often used as an establishing shot.

VERY WIDE SHOT (VWS)
Not as wide as an EWS but the emphasis of the shot is on the location.

WIDE SHOT (WS)
The subject takes up the full frame. In the case of a person this is a full body shot.

MID SHOT (MS)
Generally considered to show a character from the waist up.

MEDIUM CLOSE UP (MCU)
Generally considered to show a character from the chest up. Halfway between a MS and a CU.

CLOSE UP (CU)
A certain feature or part of the subject fills the frame. Generally considered to show a character from the neck up.

EXTREME CLOSE UP (ECU)
Captures extreme detail.

OVER THE SHOULDER (OSS)
Looking from behind a person to another.

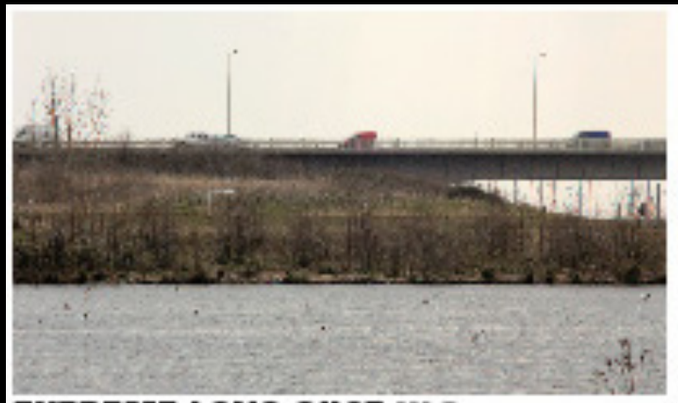

EXTREME LONG SHOT XLS

VERY LONG SHOT VLS

LONG SHOT LS

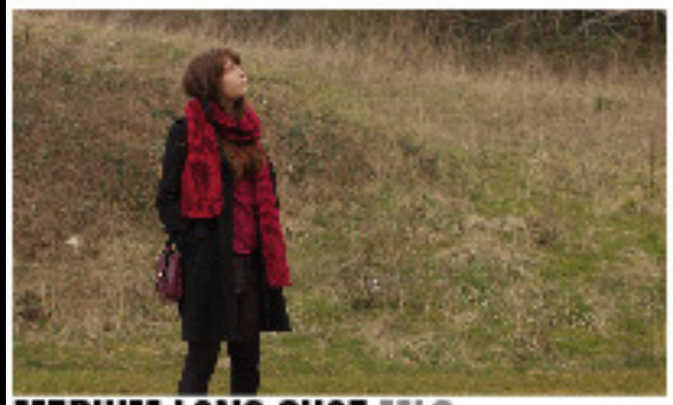

MEDIUM LONG SHOT MLS

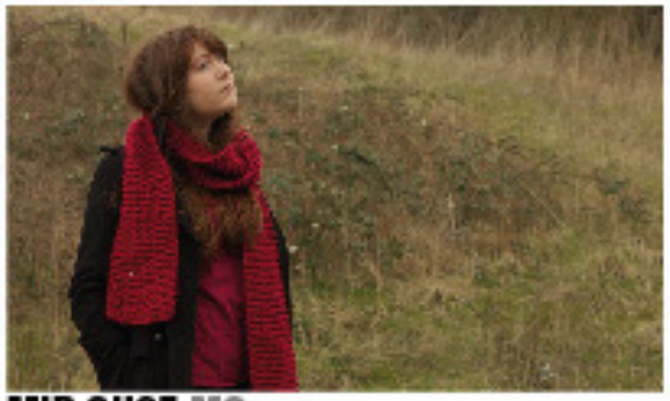

MID SHOT MS

MEDIUM CLOSEUP MCU

CLOSEUP CU

BIG CLOSEUP BCU

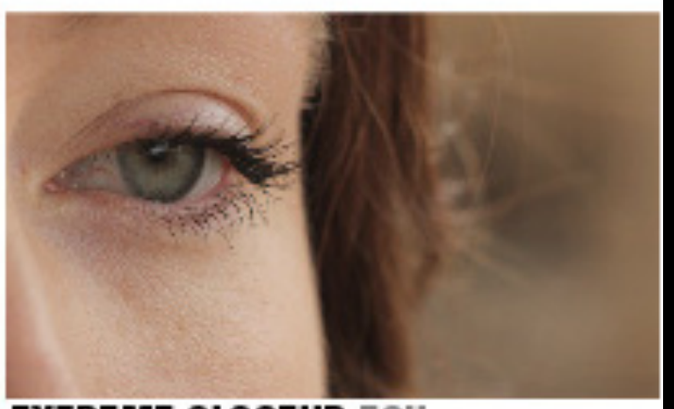

EXTREME CLOSEUP ECU

© 2014 Learnaboutfilm Ltd www.learnaboutfilm.com

FILM SHOTS: Sizes and Abbreviations

BCU
Big Close-Up

MS
Mid-Shot

2-SHOT
Two Shot

HA
High Angle-Shot

CU
Close-Up

MLS
Medium Long Shot

3-SHOT
Three Shot

LA
Low Angle-Shot

MCU
Medium Close-Up

LS or **WS**
Long Shot or Wide Shot

O-S
Over-the-Shoulder

- the 2-SHOT and 3-SHOT can be CU, MCU, MS, MLS or LS

camera angles

Eyelevel shot in *The Apartment* (1960).

eye-level

This Dutch tilt in *Rules of Attraction* (2002) was used to intensify the drama.

dutch tilt

A low angle incorporated in this shot from *Matilda* (1996).
The purpose is to make the audience share the little girl's perspective.

low angle

high angle

Reserve shot. A high angle is employed to make the little girl appear weak and scared.
Matilda (2006)

P.O.V. Point of View

Examples of Mise-en-scene

The Darjeeling Limited (2007)

Pride and Prejudice (2005)

Lighting Techniques

Exemplary lighting by Janusz Kaminski

Hot backlight, soft fill, darkness in between
Film still from "Schindler's List" (Dir. S. Spielberg, 1993; DP J. Kaminski)
Image used pursuant to Fair Use doctrine
Notes by LAvideoFilmmaker.com

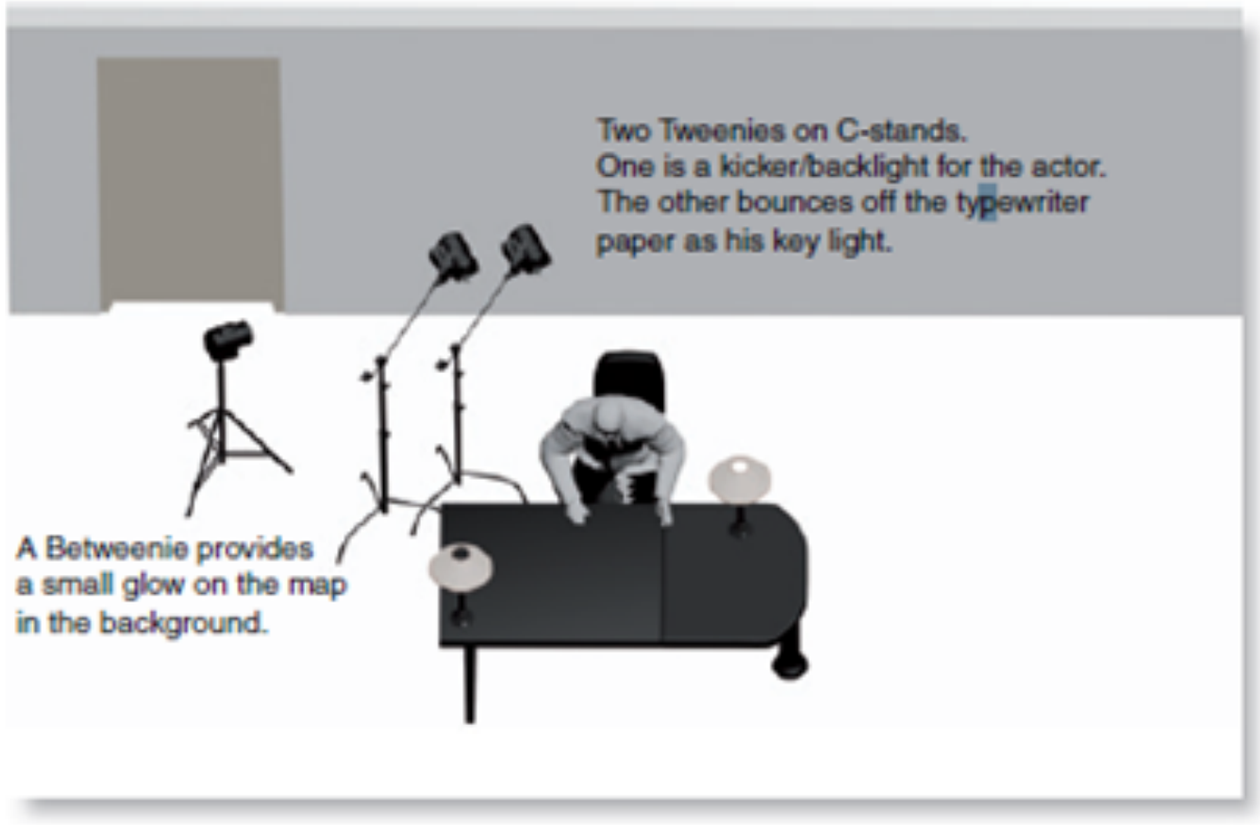
Two Tweenies on C-stands.
One is a kicker/backlight for the actor.
The other bounces off the typewriter
paper as his key light.
A Betweenie provides
a small glow on the map
in the background.

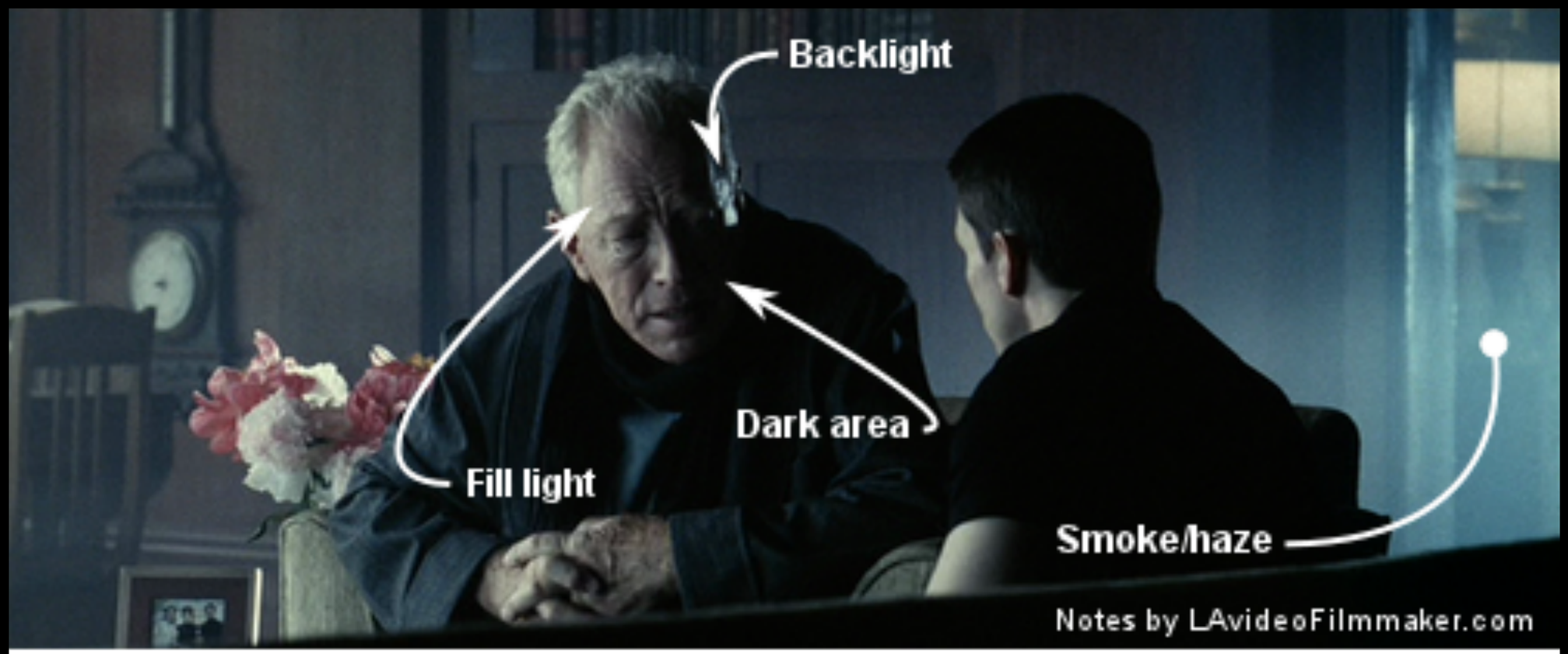

An Outstanding Example of Film Lighting

Moody, high-contrast lighting with the use of smoke

Film still from "Minority Report" (Dir. S. Spielberg, 2002; DP J. Kaminski)
Image used pursuant to Fair Use doctrine

D65-17316r Left to right: Steve (DANIEL CRAIG), Avner (ERIC BANA), Hans (HANNS ZISCHLER), Robert (MATHIEU KASSOVITZ) and Carl (CIARAN HINDS) in a scene from STEVEN SPIELBERG'S *Munich.*
Credit: Karen Ballard
© 2005 UNIVERSAL STUDIOS and DREAMWORKS LLC.

SETTING

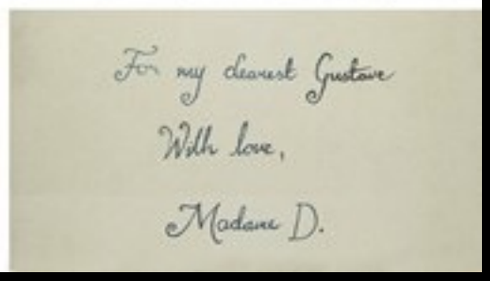

GRAPHIC & DESIGN

การวิจารณ์ตามทฤษฎีการเล่าเรื่อง (NARRATIVE THEORY)

- 1.โครงสร้าง (Plot)
- 2.ความขัดแย้ง (Conflict)
- 3.ตัวละคร (Character)
- 4.แก่นเรื่อง (Theme)
- 5.ฉาก (setting)
- 6. สัญลักษณ์พิเศษ (Symbol)
- 7. มุมมอง ในการเล่าเรื่อง (Point of view)

Basic Plot Diagram

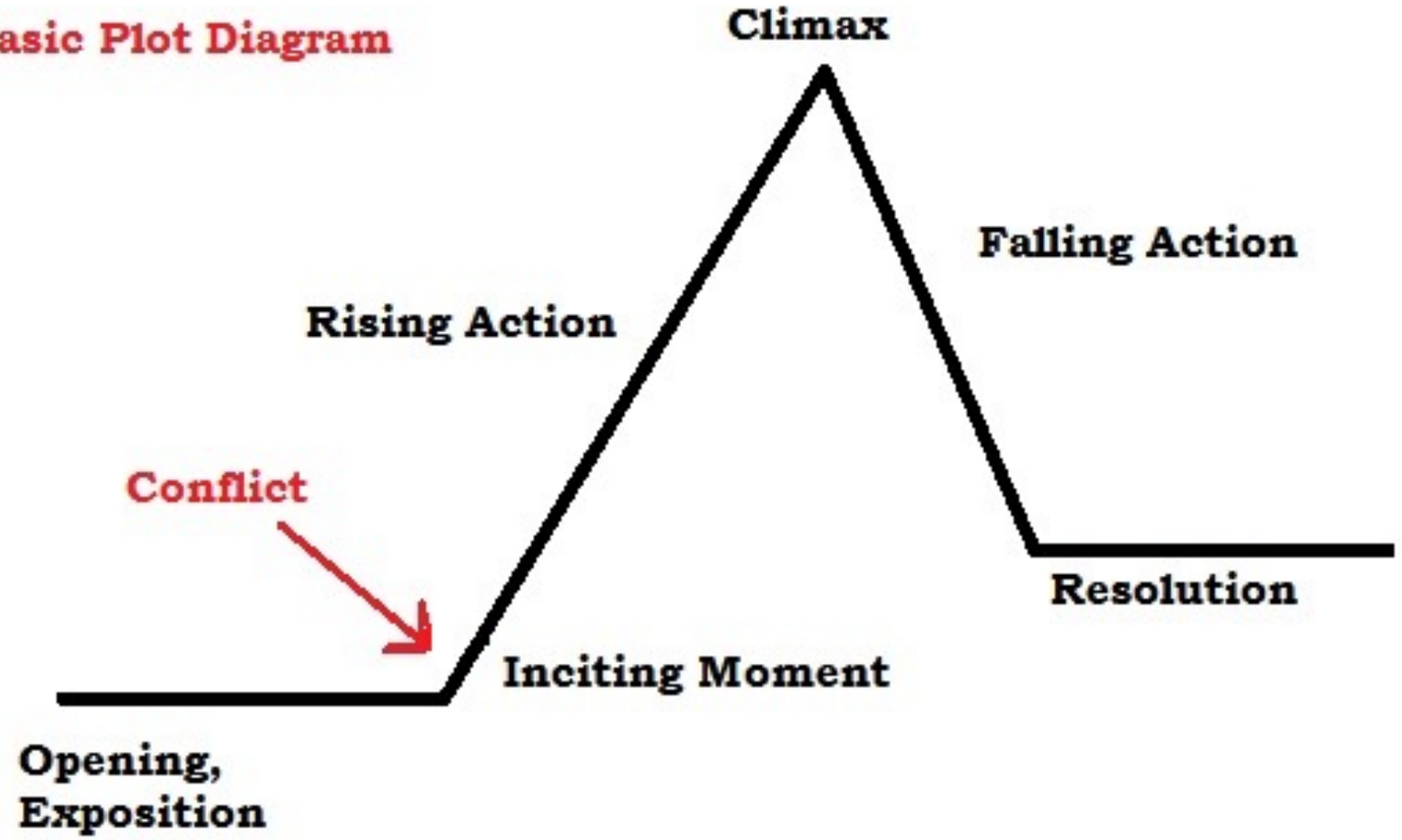

The Four Types of Conflict

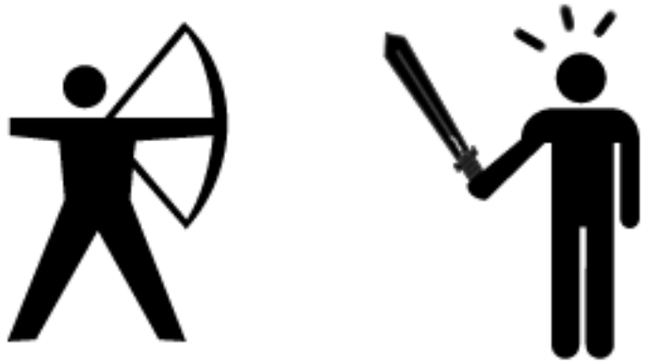

Man vs. Man

Man vs. Nature

Man vs. Himself

Man vs. Society

Types of Characters

- **Protagonist:** Main character in the story- usually hero type
- **Antagonist:** Person or force against protagonist

- **Static:** character that does not change
- **Dynamic:** character experiences epiphany, changes

- **Flat:** simple characteristics, not deep
- **Round:** complex characteristics, deep

เป็นความคิดรวบยอดที่เหลือไว้หลังจากที่ดูจนจบเรื่อง
เป็นเสมือนคำตอบของคำถาม “ คุณได้เรียนร้อะไรจากเรื่องนี้ ”

THEME

สถานที่ที่เป็นทั้งภูมิทัศน์ภายนอก และการตกแต่งภายใน และเวลาที่เรื่องได้เกิดขึ้น รวมความไปถึงสภาพภูมิอากาศ ช่วงประวัติศาสตร์ การดำเนินชีวิต หรือเรื่องราวเกี่ยวกับสังคมในช่วงที่เรื่องได้เกิดขึ้นด้วย

SETTING

“เสียงเล่าเรื่อง หรือ มุมมอง ในการเล่าเรื่อง”

POINT OF VIEW

SYMBOL

ALMOST EVERY DEATH

IN ‘THE DEPARTED’

IS FORESHADOWED

BY AN ‘X’

การวิจารณ์ภาพยนตร์แนวประพันธกร (AUTEUR CRITICISM)

- การวิจารณ์แนวนี้คือการวิจารณ์ไปที่ตัวผู้กำกับโดยตรง คือ วิเคราะห์ภาพยนตร์เรื่องนั้นว่าต้องการสะท้อนแนวคิด ใดของผู้กำกับ เป็นการวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวตนของผู้กำกับ การวิจารณ์แนวนี้ก็จะมีการเปรียบเทียบกับผลงานเรื่องอื่นๆของผู้กำกับคนนั้นด้วย

การวิจารณ์ภาพยนตร์แนวอิงบริบท (CONTEXTUAL CRITICISM)

- คือการวิจารณ์แบบอิงบริบททางสังคม ศาสนาวัฒนธรรม การเมือง และอื่นๆ เพราะภาพยนตร์เป็นสิ่งที่สามารถสะท้อนภาพของบริบททางสังคมและยุคสมัยได้

วิธีการเขียนบทวิจารณ์ภาพยนตร์

- I : ศึกษาแหล่งข้อมูล
- 1.รวบรวมข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับภาพยนตร์เรื่องที่เราจะวิจารณ์
- ชื่อภาพยนตร์ และปีที่ออกฉาย
- ชื่อผู้กำกับ
- ชื่อนักแสดงนำ
- ประเภทของภาพยนตร์ (genre)

วิธีการเขียนบทวิจารณ์ภาพยนตร์

- I : ศึกษาแหล่งข้อมูล
- 2.จดโน้ตไปด้วยขณะดูหนัง
- จดโน้ตทุกครั้งที่มีบางสิ่งโดดเด่นสะดุดใจ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเตะตาในทางดีหรือทางแย่ก็ตาม เช่น เครื่องแต่งกายของตัวละคร การแต่งหน้า การออกแบบฉาก ดนตรีประกอบ ฯลฯ ลองคิดดูว่ารายละเอียดเหล่านี้เชื่อมโยงกับส่วนอื่นๆ ที่เหลือของภาพยนตร์อย่างไร และสิ่งเหล่านี้มีความหมายอย่างไรในบริบทการวิจารณ์ของเรา
- กด “หยุด” บ่อยๆ เพื่อให้แน่ใจว่าเราไม่พลาดอะไรในภาพยนตร์ และกรอย้อนดูถ้าจำเป็น

วิธีการเขียนบทวิจารณ์ภาพยนตร์

- I : ศึกษาแหล่งข้อมูล
- 3.วิเคราะห์กลไกของเรื่อง วิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆ ที่ปรากฏรวมกัน ในภาพยนตร์
- ทิศทาง พิจารณาตัวเลือกที่ผู้กำกับเลือก ใช้ในการถ่ายทอด/ อธิบายเหตุการณ์ต่างๆ ในเรื่อง ถ้าเราเคยดูภาพยนตร์เรื่องอื่นๆ ที่ผู้กำกับคนเดียวกันกำกับ ลองเปรียบเทียบทั้งสองเรื่องและตัดสิน ใจดูว่าเราชอบเรื่องไหนมากกว่าและเพราะอะไร
- เทคนิคการถ่ายทำ (Cinematography) ภาพยนตร์ใช้เทคนิคอะไรบ้าง ในการถ่าย องค์ประกอบของฉาก และฉากหลังช่วยสร้างบรรยากาศหนึ่งๆ ในเรื่องอย่างไรบ้าง
- ประเมินการเขียนบท ซึ่งหมายถึงทั้งบทพูดและการสร้างตัวละคร เรารู้สึกว่าพล็อตเรื่องสร้างสรรค์และเหนือการคาดเดา หรือน่าเบื่อและอ่อนเหตุผล คำพูดของตัวละครฟังดูน่าเชื่อถือหรือไม่สำหรับเรา
- การตัดต่อ ตัวหนังตัดต่อตะกุกตะกัก หรือต่อเนื่องจากฉากหนึ่งสู่อีกฉากหนึ่งอย่างลื่นไหล จดโน้ตเกี่ยวกับการ ใช้แสง (lighting) และ การ ใช้เทคนิคพิเศษแวดล้อมอื่นๆ ถ้า ในหนังมีการ ใช้กราฟิกคอมพิวเตอร์ ลองพิจารณาดูว่ากราฟิกนั้นดูสมจริง/ เหมาะสมกับส่วนอื่นๆ ที่เหลือของเรื่องหรือไม่

วิธีการเขียนบทวิจารณ์ภาพยนตร์

- I : ศึกษาแหล่งข้อมูล
- 3.วิเคราะห์กลไกของเรื่อง วิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆ ที่ปรากฏรวมกัน ในภาพยนตร์
- การออกแบบเครื่องแต่งกาย เครื่องแต่งกายเลือกมาได้เหมาะสมกับประเภทของภาพยนตร์หรือไม่ เครื่องแต่งกายช่วยส่งเสริมบรรยากาศหรือโทนโดยรวมของเรื่อง หรือไม่เข้าที่เข้าทางกับโทนเรื่องเลย
- การออกแบบฉาก พิจารณาว่าฉากของภาพยนตร์มีผลต่อองค์ประกอบอื่นๆของเรื่องอย่างไร ฉากเสริมสร้างประสบการณ์การดูหนังของคุณ หรือลดทอน ให้แย่ลง ถ้าภาพยนตร์นั้นถ่ายทำ ในสถานที่จริง สถานที่ได้เลือกได้เหมาะสมหรือไม่
- เพลงประกอบ เพลงประกอบไปด้วยกันกับฉากต่างๆ ในเรื่องหรือไม่ หนัง ใช้เพลงประกอบมากเกินไป หรือน้อยเกินไปหรือไม่ เพลงช่วย ให้เกิดบรรยากาศลุ้นตึงเครียด ขบขัน หรือน่ารำคาญ เพลงประกอบอาจทำ ให้หนังเกิด หรืออาจทำ ให้ดับไปเลยก็ได้ โดยเฉพาะถ้าเพลงนั้นมีเนื้อหาหรือความเฉพาะ ในตัวเอง

วิธีการเขียนบทวิจารณ์ภาพยนตร์

- I : ศึกษาแหล่งข้อมูล

- 4. ดูอีกครั้ง

- เป็นไปไม่ได้ที่เราจะดูหนังครั้งเดียวแล้วเข้า ใจหนังอย่างถ่องแท้

วิธีการเขียนบทวิจารณ์ภาพยนตร์

- II : เริ่มเขียนบทวิจารณ์
- 1. คิดประโยค ประเด็น ใจความสำคัญของบทวิจารณ์ของตัวเอง
- ตัวหนังสะท้อนเหตุการณ์ในปัจจุบัน หรือประเด็นร่วมสมัยหรือไม่ ตัวหนังอาจเป็นวิธีการของผู้กำกับที่จะมีส่วนร่วม ในประเด็นที่ ใหญ่กว่า ลองหาวิธีเชื่อมโยงเนื้อหาของภาพยนตร์เข้ากับความเป็นจริงของโลก
- ตัวหนังมีข้อความที่ต้องการจะสื่อสารหรือไม่ หรือหนังพยายามกระตุ้น ให้ผู้ชมตอบรับหรือเกิดอารมณ์แบบหนึ่งๆ คุณอาจอภิปรายว่าหนังบรรลุเป้าหมายเหล่านั้นหรือไม่
- หนังเชื่อมโยงกับเรา ในระดับส่วนตัวหรือไม่ เราอาจเขียนบทวิจารณ์จากความรู้สึกของเราเอง และร้อยเรียงเรื่องราวส่วนตัวของเราลงไปเพื่อ ให้น่าสน ใจ

วิธีการเขียนบทวิจารณ์ภาพยนตร์

- II : เริ่มเขียนบทวิจารณ์
- 2. เขียนเรื่องย่อสั้นๆ หลังจาก ใจความสำคัญ
- เพื่อแนะนำ ให้ผู้อ่านรู้คร่าวๆ ว่าจะได้ดูอะไรบ้าง ในหนังหากผู้อ่านตัดสิน ใจไปดูภาพยนตร์เรื่องที่เรากำลังวิจารณ์
- อย่าเฉลยมากเกินไป อย่าทำลายอรรถรสการดูหนังของผู้อ่านของเรา!

วิธีการเขียนบทวิจารณ์ภาพยนตร์

- II : เริ่มเขียนบทวิจารณ์
- 3. ขยับไปสู่ส่วนบทวิจารณ์ภาพยนตร์
- เขียนให้สื่อความหมายชัดเจนและเข้าใจง่ายเสมอ อย่าใช้ศัพท์เทคนิคเกี่ยวกับการถ่ายหนังมากเกินไป ใช้ภาษาให้ชัดเจนและเข้าถึงได้ง่าย

- แสดงทั้งข้อเท็จจริงและความคิดเห็นของเรา ตัวอย่างเช่น เราอาจกล่าวว่า “ดนตรีพื้นหลังที่เป็นเพลงยุคบาโรกนั้นขัดกับฉากของเรื่องซึ่งอยู่ในศตวรรษที่ 20 อย่างน่ารำคาญ” การกล่าวเช่นนี้จะช่วยให้ข้อมูลมากกว่าประโยคพื้นๆ เช่น “เพลงประกอบที่เลือกมาประหลาด และไม่เหมาะกับภาพยนตร์”

วิธีการเขียนบทวิจารณ์ภาพยนตร์

- II : เริ่มเขียนบทวิจารณ์
- 4. ใช้ตัวอย่างเพื่อสนับสนุนประเด็นของคุณ ให้มากๆ

วิธีการเขียนบทวิจารณ์ภาพยนตร์

- II : เริ่มเขียนบทวิจารณ์
- 5. สร้างตัวตนที่เป็นเอกลักษณ์ให้บทวิจารณ์

วิธีการเขียนบทวิจารณ์ภาพยนตร์

- II : เริ่มเขียนบทวิจารณ์
- 6. ปิดท้ายบทวิจารณ์ด้วยบทสรุป

- บทสรุปควรโยงกลับไปถึง ใจความหลักที่ย่อหน้าแรกของเรา และ ให้แนวทางคร่าวๆ ว่าผู้อ่านควรไปชมภาพยนตร์เรื่องนี้ หรือไม่ บทสรุปของเราควรดึงดูด ใจและอ่านสนุก ในตัวเอง เพราะมันจะเป็นส่วนปิดงานเขียนของเรา

วิธีการเขียนบทวิจารณ์ภาพยนตร์

- III : ขัดเกลาบทวิจารณ์
- 1.ตรวจแก้บทวิจารณ์ของเรา
- ถามตัวเองว่าบทวิจารณ์ของเราเป็นไปตาม ใจความสำคัญที่เราตั้งไว้หรือไม่ บทสรุปของเราโยงกลับไปยังประเด็นเบื้องต้นที่เราเสนอหรือไม่
- ลองดูว่าบทวิจารณ์ของเรามีรายละเอียดเกี่ยวกับภาพยนตร์เพียงพอหรือไม่ เราอาจต้องทบทวนและเพิ่มคำบรรยาย ในบางที่ เพื่อ ให้คนอ่านมีความเข้า ใจเรื่องราว ในหนังได้ดีขึ้น
- ลองดูว่าบทวิจารณ์ของเราน่าสน ใจพอจะเป็นงานเขียนชิ้นเดี่ยวๆ ได้หรือไม่ เราได้เสนอบางสิ่งที่ไม่เหมือน ใคร ในการวิจารณ์ภาพยนตร์เรื่องนี้หรือไม่ คนอ่านจะได้อะไรที่หาไม่ได้จากการดูหนังเพียงอย่างเดียวจากการอ่านงานเขียนของเรา

วิธีการเขียนบทวิจารณ์ภาพยนตร์

- III : ขัดเกลาบทวิจารณ์
- 2.พิสูจน์อักษรงานของเรา
- ดู ให้แน่ ใจว่าคุณสะกดชื่อนักแสดง และลงวันที่ต่างๆ ถูกต้อง จัดการกับฟ้อนต์ ประโยคผิด และคำที่สะกดผิด ให้เรียบร้อย บทวิจารณ์ที่ผ่านการพิสูจน์อักษรมาแล้วอย่างดีนั้นดูมืออาชีพกว่าบทวิจารณ์ที่มีข้อผิดพลาดเต็มไปหมด

วิธีการเขียนบทวิจารณ์ภาพยนตร์

- III : ขัดเกลาบทวิจารณ์
- 3.พิมพ์หรือเผยแพร่บทวิจารณ์ของเรา
- โพสต์บทวิจารณ์ลงบล็อกของเรา แชร์ในกระทู้วิจารณ์ภาพยนตร์ เอาลงเฟซบุ๊ก หรือส่งอีเมล์ไปให้เพื่อนหรือญาติของเรา

“ทั้งหมดนี้ชี้ให้เห็นว่าภาพยนตร์นั้นมีคุณค่าควรแก่การวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นภาพยนตร์แนวไหน หรือเล่าเรื่องแบบใด ด้วยวิธีใดก็ตามล้วนแล้วแต่มีคุณค่าทั้งสิ้น การที่เราได้วิเคราะห์และวิจารณ์ภาพยนตร์นั้นจะช่วยให้เรามีความลึกซึ้งในการทำความเข้าใจภาพยนตร์ซึ่งเป็นงานศิลปะแขนงหนึ่งและทำให้เราสามารถถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจนั้นไปสู่ผู้อื่นได้อีกด้วย อันจะนำมาซึ่งความสุข ความบันเทิงและการได้รับความรู้อย่างลึกซึ้งทั้งผ่านทางตัวภาพยนตร์เองและจากทางการวิเคราะห์และวิจารณ์ของเรา เมื่อเขียนบทวิจารณ์เสร็จแล้ว ก็ขอแสดงความยินดีกับเรา ที่ได้เสนอความเห็นอันมีคุณค่าแก่แวดวงการวิจารณ์ภาพยนตร์เรื่องนั้น”